Муниципаль тур

РУС ТЕЛЕНДӘ БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАЛАРЫНЫҢ
ТАТАР ТӨРКЕМНӘРЕНДӘ БЕЛЕМ АЛУЧЫ УКУЧЫЛАР ӨЧЕН
ТАТАР ТЕЛЕННӘН ОЛИМПИАДА
БИРЕМНӘРЕ
(2024-2025 нче уку елы)
7 нче сыйныф

Үткәрү вакыты – 150 минут
Максималь балл – 60

I. Тестлардан дөрес җавапны билгеләгез.

1. Җөмләдәге [**й**] авазының санын билгеләгез. **(2 балл)**
   Көн саен майлы ботка булмый. (Мәкаль)
   а) 1
   ә) 2
   б) 3
   в) 4

2. Калын пары булмаган сузык авазны билгеләгез. **(2 балл)**
   а) [ү]
   ә) [и]
   б) [ә]
   в) [ө]

3. Җөмләдәге ябык иҗекләрнең санын билгеләгез. **(2 балл)**
   Ялкауга яңгыр иң беренче төшә. (Мәкаль)
   а) 4
   ә) 5
   б) 6
   в) 7

4. Фразеологизмның мәгънәсен билгеләгез. **(2 балл)**
   канат астына алу
   а) качыру
   ә) урлау
   б) кочаклау
   в) яклау

5. Татар теленең үз сүзен билгеләгез. **(2 балл)**
   а) икмәк
   ә) дәфтәр
   б) кәбестә
   в) шагыйрь

6. Кушма сүзне билгеләгез. **(2 балл)**

а) аллы(гөлле)
ә) кура(җиләге)
б) кара(җиләк)
в) мал(туар)

7. Чама санын билгеләгез. **(2 балл)**

а) унау
ә) меңнәрчә
б) уникешәр
в) өч бөтен уннан бер

8. Юклык алмашлыгын билгеләгез. **(2 балл)**

а) алар
ә) сезнеке
б) нинди
в) һичкем

9. Җөмләдәге сүзләрнең кайсы сүз төркеменә караганлыгын билгеләгез. **(2 балл)**

Бүгенге эшне иртәгә калдырма. (Мәкаль)
а) сыйфат, исем, рәвеш, боерык фигыль
ә) сыйфат, исем, рәвеш, хикәя фигыль
б) рәвеш, исем, рәвеш, боерык фигыль
в) сыйфат, исем, исем, боерык фигыль

10. Җөмләнең иясен билгеләгез. **(2 балл)**

Оятсыз кеше өчен оятлының йөзе кызарыр. (Мәкаль)
а) оятсыз
ә) кеше
б) оятлының
в) йөзе

II. Теоретик бирем.

Сызыклар өстенә тиешле сүзләрне языгыз. **(8 балл)**

Сузыкка тәмамланган иҗек – _____________ иҗек. [һ], [щ], [х], [ц] – _____________ саңгырау тартыклар. Исемнең иркәләү-_____________ кушымчасы – модальлек кушымча. Язылышлары төрле, әйтелешләре бертөрле булган сүзләр _____________ дип атала. Татар телендә _____________ килеш бар. Кыскартылма исемнәр сүзләрнең _____________ иҗекләреннән ясала ала. _____________ фигыль эш кушуны, үтенүне белдерә. Хикәя җөмлә ахырына _____________ куела.

III. Башыгызны эшләтегез.

Сүзләрне дөрес итеп урнаштырып, ике мәкаль языгыз. **(4 балл)**

эштән, эш, төннән, көн, караңгы, көләр, килә, соң, кичке, якты, көндезге

____

____

IV. Гамәли-иҗади бирем.

1. Җөмләләрне татар теленә тәрҗемә итеп языгыз. **(6 балл)**

Мы готовим домашнее задание. Я повторяю старые слова, а подруга учит новые глаголы. Потом мы читаем недлинный текст, повторяем правила и пишем упражнения.

____

____

____

____

2. Шигырьне укыгыз һәм биремнәрне эшләгез.

ИРТӘ БЕЛӘН

Җып-җылы, нурлы көн бүген.
Бер кош юына тышта.
Гаҗәпләнәм: үзе нәни,
Ә үзе нинди чиста!

Чирәмдәге чык суында
Коена да коена.
Аның чәчкән тамчылары
Җанлы сыман тоела.

Канатына ышкып ала
Нәни генә томшыгын.
Шифалы, тылсымлы диләр
Яландагы таң чыгын...

(*Галимҗан Гыйльманов*)

2.1. Сингармонизм законының рәт гармониясенә буйсынмаган сүзләрне күчереп языгыз. **(2 балл)** ____

2.2. Тартыклар чиратлашуы күзәтелгән сүзләрне күчереп языгыз. **(3 балл)**

____

2.3. ***Шифалы*** сүзнең синонимын языгыз. **(2 балл)** ______________________

2.4. Кушма сүзне күчереп языгыз. **(1 балл)** _____________________________

2.5. ***Җылы*** сыйфатының кимлек дәрәҗәсен языгыз. **(1 балл)** _____________

2.6. Калын хәрефләр белән бирелгән җөмләнең хәбәрен языгыз. **(1 балл)**

____

3. **“Канатлы дусларыбыз”** дигән темага 8-10 җөмләдән торган инша языгыз. **(12 балл)**

____

____

____

____

____

____